

De diagnose van een besmetting met ectoparasieten

Vlooien: Kleine aantallen vlooiën kunnen onopgemerkt blijven. Verdere inspectie met een vlooiënkam kan vlooiën en vlooiënfeces in de vacht vaststellen.

Teken: Kleine larven en nimfen kunnen eenvoudig over het hoofd gezien worden. Ook volgezogen volwassen stadia blijven soms onopgemerkt, met name bij honden met een langharige vacht. Daarom worden de meeste volwassen teken pas aangetroffen na ten minste twee dagen aangehecht te zijn op het dier. Ook de aanwezigheid van een lokale huidreactie op tekenbeten kan bijdragen aan het stellen van de diagnose.

Zuigende en bijtende luizen: De diagnose luisinfectie kan gesteld worden door een zorgvuldige inspectie en waarneming van volwassen luizen of neten in de vacht.

Zandvliegen/muggen: De eerste symptomen kunnen bestaan uit huidreacties, zoals urticaria op de huid van het dier.

Mijten: Microscopisch onderzoek van huidafkrabsels van getroffen gebieden met alopecia (*Demodex*, *Sarcoptes*, *Notoedres*), huidschilfers (*Cheyletiella*), swabs van oorsmeer (*Otodectes*) of neusswabs (*Pneumonissoides*) is vereist om de identiteit van de aanwezige mijten vast te stellen.

Preventieve maatregelen en bestrijding

Vlooien: Regelmatig kammen van het dier geeft een goed beeld van de ernst van de vlooiënfestatie. Het is raadzaam om regelmatig een geschikt antiparasitair middel te gebruiken en dagelijks te stofzuigen om vlooiënstadia in de omgeving te bestrijden. Daarbij kunnen ook omgevingsproducten met een insecten-groeiremmend (IGR) effect gebruikt worden. Andere dieren in huis dienen gelijktijdig behandeld te worden.

Teken: Zichtbare teken moeten zo snel mogelijk verwijderd worden en gedeponeerd op een veilige plek (toilet, vuilnisbak). Daarnaast behandeling met een tekendodend middel (acaricide).

Zuigende en bijtende luizen: Behandel dieren met een insecticide dat werkzaam is tegen luizen. Was de ligplaatsen en vachtverzorgingsmaterialen regelmatig.

Zandvliegen/muggen: Vermijd "hot spot" gebieden en bepaalde dagdelen (schemering) in endemische gebieden. Gebruik regelmatig insecticiden met een afwerende werking tegen zandvliegen gedurende het zandvliegenseizoen.

Mijten: Behandel het dier met een geregistreerd acaricide. Eigenaren moeten vooral gewaarschuwd worden voor het potentiële zoönotische risico bij hondenschurft en cheyletiellose. Oogstmijten kunnen ook de mens besmetten.

Preventie van zoönosen

Belangrijke preventieve maatregelen voor huisdiereigenaren tegen ectoparasieten omvatten:

- Voorkom een infectie met ectoparasieten door regelmatige controle en/of het periodiek toedienen van geschikte anti-ectoparasitica.
- Minimaliseer de blootstelling, vooral van kinderen, aan mogelijk besmette omgevingen.
- Zorg voor een goede persoonlijke hygiëne.
- Personen die regelmatig in contact komen met dieren die mogelijk parasitaire of andere zoönosen kunnen overbrengen, moeten geïnformeerd worden over de bijbehorende gezondheidsrisico's. Deze nemen in het algemeen toe tijdens een zwangerschap, bij een onderliggende ziekte of wanneer de afweer wordt onderdrukt (immunosuppressie).

Aangepast van de originele richtlijn 3, vierde druk - januari 2016
© ESCCAP 2016. Alle rechten voorbehouden.

ISBN 978-1-907259-33-3

De ESCCAP richtlijnen zijn mogelijk gemaakt door sponsoring van ALLE belangrijke, toonaangevende farmaceutische bedrijven, zonder dat deze de inhoud van de richtlijnen beïnvloeden.

ESCCAP Secretariaat
Postbus 539
1200 AM Hilversum
Nederlands

Tel: 0031 (0)35 62 55 188
Fax: 0031 (0)35 62 55 189
E-mail: info@esccap.eu
www.esccap.eu

Ruby Sponsors:

www.esccap.eu

3 Modulaire richtlijnen

3.1: Vlooien

Vlooien (vooral *Ctenocephalides felis* en *C. canis*) zijn bloedzuigende insecten. Alleen de volwassen stadia worden aangetroffen op hond en kat, kleine zoogdieren, wilde zoogdieren en de mens.

Vlooien zijn veelvoorkomende parasieten en kunnen optreden als vector van een aantal pathogenen en zoönotische infecties, zoals *Dipylidium caninum*, *Bartonella* spp. en *Acanthocheilonema reconditum*¹.

Verspreiding

Vlooien komen veelvuldig voor in heel Europa, met uitzondering van Noord-Scandinavië.

Levenscyclus

De reproductie van *Ctenocephalides* soorten neemt buitenshuis toe tijdens warme seizoenen en binnenshuis bij optimale temperatuur en luchtvochtigheid. De eiproductie begint binnen 24 tot 48 uur na de eerste bloedmaaltijd, die binnen enkele minuten na het vinden van een gastheer start. De eiproductie bedraagt tot 50 eitjes per dag die van de gastheer afvallen in de omgeving waar ze binnen 1 tot 10 dagen uitkomen, afhankelijk van de temperatuur en luchtvochtigheid. Larven voeden zich met debris als huidschilfers en vlooienfeces uit de omgeving en verstoppen zich op donkere plaatsen (kieren, naden en diep in het tapijt). Ze hebben vocht nodig om zich te kunnen ontwikkelen.

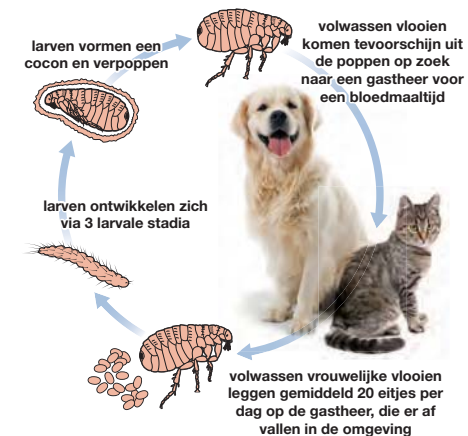
Daarna verpopt de larve zich tot een cocon, die plakkerig is en bedekt wordt met debris uit de omgeving. Cocons worden gevonden in aarde, vloerkleden, onder meubilair en op ligplaatsen van het dier.

Nadat de pop zich volledig heeft ontwikkeld tot volwassen vlo, zal deze onmiddellijk of na zes maanden of langer (bij afwezigheid van de juiste stimuli zoals CO₂, druk en temperatuurstijging) ontpoppen. De bruinachtige, 1-6 mm lange, lateraal afgeplatte volwassen vlo zoekt actief naar een gastheer en heeft dagelijks een bloedmaaltijd nodig om te overleven en blijft meestal op dezelfde gastheer gedurende de rest van zijn leven. De maximaal vastgestelde overlevingstijd is 160 dagen, maar de meeste vlooien overleven één tot drie weken op hun gastheer, omdat deze ze vaak uit de vacht likt.

Klinische symptomen

Een vlooieninfectie bij hond of kat vertoont een grote variatie en wordt sterk beïnvloed door het poetsgedrag van het dier.

De frequentie en duur van blootstelling aan infestaties, de aanwezigheid van secundaire infecties of andere bijkomende huidaandoeningen en de mate van overgevoeligheid zijn belangrijke factoren.

¹ Raadpleeg ESCCAP Richtlijn 5: Bestrijding van door vectoren overgedragen aandoeningen bij hond en kat.

^B Foto Dermatologiepoli, Medisch Centrum voor Dieren, Amsterdam.